

Persbericht

PB99-184
19 juli 1999
9.30 uur

Meer gedetineerden in jaren negentig

Het aantal gevangenen is tussen 1990 en 1998 gestegen van minder dan 7 duizend naar bijna 12 duizend, zo blijkt uit de cijfers van het CBS. Het aantal personen dat in de gevangenis zit steeg tot het jaar 1995, maar vertoont vanaf 1996 een licht dalende tendens. Ongeveer 5 procent van de gedetineerde bevolking is vrouw. Opvallend is de ontwikkeling van het aantal vrouwen in de gevangenis. Vanaf 1990 tot 1993 nam het aantal toe. Daarna was sprake van een voortdurende daling tot 1997. In 1998 is het aantal weer gestegen tot het niveau van 1993. Minder dan de helft van de gevangenen heeft de Nederlandse nationaliteit. Tegenover iedere gevangene staat één personeelslid. In 1990 waren er nog meer personeelsleden dan gevangenen.

Uitbreiding capaciteit, minder heenzendingen

Eind 1998 zaten er iets minder dan 11 800 gedetineerden in een penitentiaire inrichting. Het aantal cellen bedroeg 12 500. Dit betekende een gemiddelde bezetting van 94 procent. De geconstateerde groei van het aantal vrouwelijke gevangenen van het jaar 1997 op 1998 kan mede veroorzaakt zijn door de uitbreiding van de capaciteit voor vrouwelijke gedetineerden.

Ten opzichte van 1990 is de celcapaciteit van de penitentiaire inrichtingen met 74 procent uitgebreid. Dankzij deze uitbreiding is het aantal heenzendingen dramatisch gedaald: van enkele duizenden in 1994 tot enkele tientallen in het afgelopen jaar.

Bevolking in de loop van het jaar

In 1998 bevonden zich ruim 40 duizend personen gedurende korte of lange tijd in een van de penitentiaire inrichtingen. In 1990 waren dat er 31 duizend. Rond de 4 à 5 procent van hen zijn vrouwen.

Verblijfsdagen

Het totaal aantal verblijfsdagen van de gehele gedetineerde bevolking is in de afgelopen jaren gestadig gestegen van bijna 2,5 miljoen naar 4,3 miljoen (+78%). Bezien per gedetineerde is het aantal verblijfsdagen in de penitentiaire inrichtingen schoksgewijs gegroeid. Tussen 1990 en 1993 verbleef een gedetineerde er gemiddeld 75 dagen, in 1994 steeg het aantal verblijfsdagen naar iets minder dan 100. De laatste jaren is het aantal nog iets opgelopen en bedraagt 108 dagen in 1998. Deze groei in de duur van de gevangenisstraf was een belangrijke oorzaak van de druk op de beschikbare celcapaciteit.

Geboorteland

Iets minder dan de helft van de gedetineerden heeft Nederland als geboorteland. In 1998 was 53 procent van alle gedetineerden niet in Nederland geboren: 10 procent komt uit Suriname, 8 procent uit Marokko, 6 procent uit Nederlandse Antillen en Aruba, 5 procent uit Turkije, 3 procent uit Algerije en 2 procent uit het voormalige Joegoslavië. Voor de overige landen liggen de percentages op een lager niveau. Het aandeel van personen uit de genoemde landen is de afgelopen vijf jaren vrij constant. Relatief veel vrouwelijke gevangenen zijn afkomstig uit de Antillen en Aruba (9%). Relatief weinig vrouwen komen uit Marokko (1%) of Turkije (2%).

Personeel penitentiaire inrichtingen

In 1998 is voor elke gedetineerde gemiddeld 1 personeelslid in dienst. In 1990 was dit getal nog 1,2. In 1998 waren er ruim 12 100 personeelsleden, een groei van 41 procent ten opzichte van 1990. Toen kwam het totale personeelsbestand op bijna 8 200

CBS-Persdienst

Postbus 4000
2270 JM Voorburg
tel. (070) 337 58 16
fax (070) 337 59 71
E-mail:
persdienst@cbs.nl

Het CBS
is een dienst van
het Ministerie van
Economische Zaken

mensen. Het personeelsbestand is dus minder sterk gestegen dan het aantal gedetineerden.

Technische toelichting

De bevolking van de penitentiaire inrichtingen wordt elk jaar op 30 september vastgesteld. Deze datum geeft een representatief beeld van de bevolking op een willekeurige dag in het jaar.

De penitentiaire inrichtingen zijn onder te verdelen in: huizen van bewaring, gevangnissen en gecombineerde inrichtingen.

Onder capaciteit wordt verstaan het aantal plaatsen dat daadwerkelijk voor de opname van gedetineerden gebruikt kan worden, dus exclusief de door renovatie, reparatie o.i.d. niet bruikbare plaatsen.

De 'bevolking in de loop van het jaar' geeft een overzicht van instroom, doorstroom en uitstroom van gedetineerden. Dit betekent dat gedetineerden die in de loop van het jaar meermalen uit de vrije maatschappij of de politiecel in een penitentiaire inrichting zijn opgenomen, evenzoveel maal zijn geteld.

De cijfers over het personeel van de penitentiaire inrichtingen komen van de personeelsadministratie van het Ministerie van Justitie. Enige voorzichtigheid bij het interpreteren van de cijfers is noodzakelijk omdat niet is gecorrigeerd voor dubbelfuncties, arbeidsduurverkorting en deeltijdfuncties.

Noot voor de redactie

In het Webmagazine van het CBS verschijnt vandaag een [artikel over de uitbreiding van het aantal cellen](#). In de tweede helft van augustus 1999 verschijnt de publicatie *Gevangenisstatistiek 1998*. Voor achtergrondinformatie over dit onderwerp kunt u contact opnemen met het Centraal Bureau voor de Statistiek in Voorburg, de heer mr. C.S. Wang, tel. (070) 337 56 73, e-mail cwng@cbs.nl. Overige informatie kunt u verkrijgen bij de persdienst van het CBS in Voorburg, tel. (070) 337 58 16.